

Bruksela, 7 listopada 2023 r.
(OR. en)

14637/23

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0387 (NLE)

ECOFIN 1087
FIN 1092
UEM 338

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: DECYZJA WYKONAWCZA RADY zmieniająca decyzję wykonawczą
z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy
i zwiększania odporności Litwy

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2023/...

z dnia ...

**zmieniająca decyzję wykonawczą z dnia 28 lipca 2021 r.
w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Litwy**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹, w szczególności jego art. 20 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

¹ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Po przedłożeniu przez Litwę w dniu 14 maja 2021 r. krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności („RRP”) Komisja przedstawiła Radzie wniosek dotyczący pozytywnej oceny tego planu. W dniu 28 lipca 2021 r. Rada zatwierdziła pozytywną ocenę w drodze decyzji wykonawczej Rady (zwaną dalej „decyzją wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.”)¹
- (2) Zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 maksymalny wkład finansowy z tytułu bezzwrotnego wsparcia finansowego dla każdego państwa członkowskiego miał zostać zaktualizowany do dnia 30 czerwca 2022 r. zgodnie z metodyką określoną w tym artykule. W dniu 30 czerwca 2022 r. Komisja przedstawiła wyniki tej aktualizacji Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (3) Dnia 30 czerwca 2023 r. Litwa przedstawiła Komisji zmieniony krajowy RRP, zawierający rozdział REPowerEU, zgodnie z art. 21c rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (4) Zmieniony RRP uwzględnia również zaktualizowany maksymalny wkład finansowy zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 i obejmuje uzasadniony wniosek Komisji dotyczący zmiany decyzji wykonawczej Rady z dnia 28 lipca 2021 r. zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241, ze względu na to, że realizacja RRP nie jest już częściowo możliwa z uwagi na obiektywne okoliczności. Zmiany RRP przedstawione przez Litwę dotyczą 46 działań i poddziałań.

¹ Zob. dok. ST 10477/21 INIT oraz ST 10477/21 ADD 1 na <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) W dniu 14 lipca 2023 r. Rada skierowała do Litwy zalecenia w kontekście europejskiego semestru. Rada zaleciła Litwie, między innymi podjęcie działań w celu wycofania nadzwyczajnych środków wsparcia w dziedzinie energii, ograniczenie zależności od paliw kopalnych i przyspieszenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii; wzmocnienie opieki zdrowotnej, usług społecznych i poprawę mieszkalnictwa socjalnego; oraz kontynuowanie szybkiego wdrażania planu RRP oraz programów polityki spójności.
- (6) Zmieniony RRP złożono po przeprowadzeniu procesu konsultacji zgodnie z krajowymi uregulowaniami i przy zaangażowaniu władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji młodzieżowych i innych odpowiednich zainteresowanych stron. Podsumowanie konsultacji przedstawiono wraz ze zmienionym krajowym RRP. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność zmienionego RRP, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny ustanowionymi w załączniku V do tego rozporządzenia.

Wniosek o wsparcie w formie pożyczki na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) 2021/241

- (7) Zmieniony RRP przedłożony przez Litwę obejmuje wniosek o wsparcie w formie pożyczki, by można było nim objąć sześć działań.

- (8) W ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy) Litwa zaproponowała dodanie reformy mającej na celu uruchomienie finansowania publicznego i prywatnego, aby osiągnąć cele w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz zwiększyć atrakcyjność Litwy dla inwestorów dokonujących inwestycji w ekologiczne produkty finansowe. Oczekuje się, że cel ten zostanie osiągnięty dzięki litewskiemu planowi działania na rzecz zielonego finansowania na lata 2023–2026. Ponadto centrum wiedzy i kompetencji w zakresie zielonego finansowania, które wdraża plan działania na rzecz zielonego finansowania na lata 2023–2026, ma przyczynić się do rozwoju na Litwie ekosystemu oznakowania dotyczącego zrównoważonego charakteru na podstawie praktyk międzynarodowych, zapewnić rozpowszechnianie odpowiednich informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem, koordynować współpracę między sektorem publicznym i prywatnym a środowiskiem akademickim oraz promować Litwę w dziedzinie zrównoważonego finansowania.
- (9) W ramach komponentu 5 (Szkolnictwo wyższe, spójne ramy na rzecz stymulowania badań naukowych i innowacji oraz działalności gospodarczej o wysokiej wartości dodanej) Litwa zaproponowała dodanie inwestycji przewidującej utworzenie instrumentu finansowego w celu udzielania albo kredytów konsorcjalnych i podporządkowanych pożyczek, albo bezpośrednich pożyczek m.in. przedsiębiorstwom na rozwój zielonych technologii przemysłowych i rozwój przemysłu o wysokiej wartości dodanej. Odpowiednie inwestycje są ukierunkowane na przedsiębiorstwa i mają na celu wspieranie spójności społecznej i terytorialnej, a także inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- (10) W ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii) Litwa zaproponowała dodanie reformy mającej na celu ulepszenie scentralizowanych zamówień publicznych za pomocą Centralnej Organizacji Zakupów, a także nowej inwestycji w formie zastrzyku kapitałowego w wysokości 150 mln EUR na rzecz INVEGA (litewska krajowa instytucja prorozwojowa), która ma poprawić dostęp do finansowania na Litwie.

- (11) W komponencie 7 (Więcej możliwości aktywnego kształtowania narodowego dobrobytu dla wszystkich obywateli) Litwa zaproponowała dodanie reformy, która ma zmniejszyć rozdrobnienie w planowaniu i świadczeniu usług społecznych, usług związanych z zatrudnieniem i innych powiązanych usług, a także podnieść kompetencje pracowników socjalnych.
- (12) W ramach komponentu 8 (REPowerEU) Litwa zaproponowała dodanie inwestycji polegającej na wdrożeniu instrumentu finansowego wspierającego wdrażanie rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Inwestycja ta stanowi inwestycję publiczną w fundusz, która ma umożliwić udzielanie wsparcia w formie pożyczki podmiotom prywatnym, a także podmiotom publicznym prowadzącym podobną działalność jak podmioty prywatne, na rzecz rozwoju mocy wytwórczych lądowej energii słonecznej i wiatrowej.

Aktualizacje na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241

- (13) W zmienionym RRP przedstawionym przez Litwę zaktualizowano dwa poddziałania w celu uwzględnienia zaktualizowanego maksymalnego wkładu finansowego, który zmniejszył się z 2 224 195 119 EUR¹ do 2 099 135 822 EUR¹. Zgodnie z art. 21c ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, państwa członkowskie, których maksymalny wkład finansowy ulegnie zmniejszeniu, mogą również włączyć do rozdziałów REPowerEU działania objęte przyjętymi już decyzjami wykonawczymi Rady, bez zwiększania ich zakresu, do kwoty szacowanych kosztów odpowiadającej temu zmniejszeniu.

¹ Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Litwy określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

- (14) Na tej podstawie Litwa zmodyfikowała dwie wartości docelowe w przypadku jednego poddziałania i jedną wartość docelową w przypadku innego poddziałania w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy). Zmiana ta dotyczy w szczególności wartości docelowej 23 i wartości docelowej 24 dotyczących tworzenia nowych mocy wytwórczych energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (OZE) (Wsparcie budowy lądowych elektrowni OZE (energia słoneczna i wiatrowa) oraz indywidualnych instalacji magazynowych) w ramach inwestycji B.1.1.2 oraz wartości docelowej 49 dotyczącej budynków demonstracyjnych poddanych renowacji w celu zmniejszenia zużycia energii (Aktualizacja i testowanie w praktyce pakietów i norm w zakresie renowacji budynków oraz opracowanie metodyki rozwoju zrównoważonych miast) w ramach inwestycji B.1.3.1. Wartości docelowe 23 i 24 należy usunąć z poddziałania B.1.1.2. i wprowadzić do poddziałania H.1.3.2 (REPowerEU). Ponadto wartość docelową 49 należy usunąć z poddziałania B.1.3.1. i wprowadzić do poddziałania H.1.1.1 (REPowerEU). Należy odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

Zmiany na podstawie art. 21 rozporządzenia (UE) 2021/241

- (15) Zmiany RRP przedstawione przez Litwę z uwagi na obiektywne okoliczności dotyczą 44 działań i poddziałań.

- (16) Litwa wyjaśniła, że realizacja pięciu działań i poddziałań nie jest już w pełni możliwa ze względu na wysoką inflację. Zarówno inflacja cenowa, jak i inflacja wynagrodzeń na Litwie utrzymywały się na stałym wysokim poziomie w okresie od końca 2021 r. do końca 2022 r., co doprowadziło do wzrostu kosztów, na przykład budowy i wyposażenia, co wpłynęło na harmonogram i poziom ambicji projektów w ramach RRP. Dotyczy to wartości docelowej 20 w przypadku poddziałania A.1.3.3 (Modernizacja oddziałów ratunkowych i resuscytacyjnych w szpitalach regionalnych) w ramach komponentu 1 (Odporny i dostosowany do przyszłych wyzwań system opieki zdrowotnej), wartości docelowych 53 i 54 w przypadku poddziałania B.1.3.4 (Wsparcie na rzecz szybszej renowacji budynków zgodnie z aktualnymi normami renowacji budynków), wartości docelowych 55 i 56 w przypadku działania B.1.4 (Zwiększanie zdolności pochłaniania gazów cieplarnianych) w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy), wartości docelowej 98 w przypadku poddziałania D.1.1.4 (Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej) w ramach komponentu 4 (Dostępna edukacja wysokiej jakości przez cały cykl życia) oraz wartości docelowej 189 w przypadku poddziałania G.1.2.2 (Zwiększanie zakresu i różnorodności środków wspierania zatrudnienia, przyczynianie się do realizacji celów cyfrowej i zielonej transformacji oraz wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym) w ramach komponentu 7 (Więcej możliwości aktywnego kształtowania narodowego dobrobytu dla wszystkich obywateli). Na tej podstawie Litwa zwróciła się o zmianę tych kamieni milowych i wartości docelowych. Należy odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

- (17) Litwa wyjaśniła, że realizacja trzech działań i poddziałań nie jest już w pełni możliwa ze względu na zakłócenia w łańcuchu dostaw. Zakłócenia w łańcuchu dostaw i związane z nimi trudności w pozyskiwaniu komponentów do realizacji projektów w znacznym stopniu wpłynęły na produkcję i eksploatację biopaliw i zielonego wodoru, wdrażanie sieci o bardzo dużej przepustowości oraz rozwój innowacyjnych rozwiązań w transporcie. Dotyczy to wartości docelowej 46 i wartości docelowej 47 w przypadku poddziałania B.1.2.4 (Wsparcie rozwoju sektora paliw OZE (biometan, biopaliwa ciekłe drugiej generacji na potrzeby transportu i zielony wodór) w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy), wartości docelowych 86, 87 i 88 w przypadku poddziałania C.1.5.2 (Dalszy rozwój sieci o bardzo dużej przepustowości) oraz wartości docelowej 90 w przypadku poddziałania C.1.5.3 (Innowacje w zakresie mobilności) w ramach komponentu 3 (Transformacja cyfrowa na rzecz wzrostu gospodarczego). Proponowane zmiany poddziałania C.1.5.2 (Dalszy rozwój sieci o bardzo dużej przepustowości) również stanowią wyraźnie lepszy sposób realizacji projektu. Na tej podstawie Litwa zwróciła się o zmianę terminów na osiągnięcie tych kamieni milowych i wartości docelowych oraz o wprowadzenie tych zmian. Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

- (18) Litwa wyjaśniła, że realizacja trzech działań i poddziałań nie jest już w pełni możliwa w pierwotnych ramach czasowych ze względu na nieprzewidzianą potrzebę dokonania przez promotorów projektu przeglądu ich pierwotnego planu RRP w celu zagwarantowania jakości i bezpieczeństwa projektu. Dotyczy to kamienia milowego 7 w przypadku poddziałania A.1.1.7 (Utworzenie Centrum Terapii Zaawansowanych), kamienia milowego 10 w przypadku poddziałania A.1.1.9 (Ustanowienie platformy kompetencji pracowników służby zdrowia) oraz wartości docelowej 11 w przypadku poddziałania A.1.1.10 (Opracowanie modelu oceny jakości opieki zdrowotnej) w ramach komponentu 1 (Odporny i dostosowany do przyszłych wyzwań system opieki zdrowotnej). Na tej podstawie Litwa zwróciła się o przedłużenie terminów na osiągnięcie tych kamieni milowych oraz tej wartości docelowej. Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.
- (19) Litwa wyjaśniła, że realizacja trzech działań i poddziałań nie jest już w pełni możliwa ze względu na zmianę popytu na rynku. Na przykład zainteresowanie gmin uczestnictwem w projektach takich jak specjalna bezgotówkowa infrastruktura do płatności w szkołach, zapotrzebowanie na kursy językowe dla studentów zagranicznych lub liczba uczelni uczestniczących w sieciach międzynarodowych okazały się niższe, niż oczekiwano. Dotyczy to wartości docelowych 124 i 125 w przypadku poddziałania E.1.1.3 (Wzmocnienie międzynarodowej konkurencyjności instytucji szkolnictwa wyższego), wartości docelowej 130 w przypadku poddziałania E.1.2.2 (Zwiększenie popytu na innowacje na Litwie dzięki wykorzystaniu potencjału zamówień publicznych) w ramach komponentu 5 (Szkolnictwo wyższe, spójne ramy na rzecz stymulowania badań naukowych i innowacji oraz działalności gospodarczej o wysokiej wartości dodanej), a także wartości docelowych 159 i 160 w przypadku poddziałania F.1.4.4 (Przyszli podatnicy mający wiedzę finansową) w ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii). Na tej podstawie Litwa zwróciła się o zmianę tych kamieni milowych i wartości docelowych. Należy odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

- (20) Litwa wyjaśniła, że realizacja sześciu działań i poddziałań nie jest już (w pełni) możliwa w pierwotnych ramach czasowych ze względu na opóźnienie w procedurze udzielania zamówień, które jest poza kontrolą organów krajowych. Takie opóźnienia wynikają na przykład z nieprzewidzianych przeszkód w zamawianiu potrzebnych materiałów, nieprzewidzianego wzrostu cen energii, czemu towarzyszy brak lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych lub brak uczestnictwa w rynku uzasadniający potrzebę zmiany zakresu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Dotyczy to wartości docelowej 19 w przypadku poddziałania A.1.3.2 (Modernizacja ośrodków wiedzy specjalistycznej w zakresie klastra chorób zakaźnych) w ramach komponentu 1 (Odporny i dostosowany do przyszłych wyzwań system opieki zdrowotnej), wartości docelowej 22 w przypadku poddziałania B.1.1.1 (Prace przygotowawcze do rozwoju morskich farm wiatrowych i powiązanej infrastruktury), wartości docelowej 30 w przypadku działania B.1.2 (Przemieszczanie się bez zanieczyszczenia środowiska), wartości docelowej 52 w przypadku poddziałania B.1.3.3 (Wspieranie dostaw wyrobów i usług budowlanych przyspieszających renowację budynków) w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy), kamienia milowego 138 w przypadku poddziałania F.1.1.1 (Modernizacja systemu zarządzania zasobami ludzkimi w sektorze publicznym) w ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii) oraz wartości docelowej 187 w przypadku poddziałania G.1.2.1 (Optymalizacja i udoskonalanie procesów operacyjnych służb zatrudnienia, zapewnienie systematycznego zorientowania na klienta) w ramach komponentu 7 (Więcej możliwości aktywnego kształtowania narodowego dobrobytu dla wszystkich obywateli). Na tej podstawie Litwa zwróciła się o zmianę tych kamieni milowych. Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

- (21) Litwa wyjaśniła, że w przypadku 24 działań i poddziałań proponowane zmiany stanowią wyraźnie lepszy sposób realizacji projektu. Znalezione bardziej wydajne sposoby wdrażania tych samych działań, w wyniku czego ograniczono koszty, przyspieszono terminy lub zwiększono zakres i poziom ambicji działań. Dotyczy to kamienia milowego 1 w przypadku poddziałania A.1.1.1 (Ramy legislacyjne regulujące organizację i świadczenie usług pogotowia ratunkowego oraz zarządzanie takimi usługami), opisu poddziałania A.1.1.11 (Cyfryzacja sektora opieki zdrowotnej) w ramach komponentu 1 (Odporny i dostosowany do przyszłych wyzwań system opieki zdrowotnej), wartości docelowych 31, 32 i 33 w przypadku poddziałania B.1.2.1. (Wsparcie zakupu czystych ekologicznie pojazdów przez sektor publiczny i przedsiębiorstwa), wartości docelowej 36 w przypadku poddziałania B.1.2.2 (Wsparcie zakupu bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego), wartości docelowej 41 w przypadku poddziałania B.1.2.3 (Instalacja infrastruktury ładowania pojazdów/infrastruktury tankowania paliw alternatywnych) i wartości docelowej 51 w przypadku poddziałania B.1.3.2 (Narzędzia ułatwiające koordynację renowacji budynków i pomoc techniczną) w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy), kamienia milowego 59 i 60, wartości docelowych 61, 62 i 63 w przypadku poddziałania C.1.1 (Transformacja zarządzania publicznymi technologiami informacyjnymi), wartości docelowej 67 w przypadku poddziałania C.1.2 (Zapewnienie skuteczności zarządzania danymi i otwartych danych), opisu poddziałania C.1.3 (Usługi zorientowane na klienta), kamienia milowego 74, wartości docelowej 75 w przypadku poddziałania C.1.4.1 (Rozwój zasobów technologicznych języka litewskiego), kamienia milowego 76 i wartości docelowej 77 w przypadku poddziałania C.1.4.2 (Digitalizacja i dostępność zasobów kulturowych) oraz wartości docelowej 82 w przypadku poddziałania C.1.4.5 (Centrum doskonałości ICT) w ramach komponentu 3 (Transformacja cyfrowa na rzecz wzrostu gospodarczego), opisu działania D.1.1. (Nowoczesne kształcenie ogólne – tło dla kompetencji konkurencyjnych), kamienia milowego 99 w przypadku poddziałania D.1.1.4 (Program na rzecz mobilności), kamienia milowego 115 w przypadku poddziałania D.1.4.2 (Ocena kompetencji) w ramach komponentu 4 (Dostępna edukacja wysokiej jakości przez cały cykl życia),

wartości docelowej 131 w przypadku poddziałania E.1.2.3. (Wspieranie rozwoju ekosystemu przedsiębiorstw typu start-up) w ramach komponentu 5 (Szkolnictwo wyższe, spójne ramy na rzecz stymulowania badań naukowych i innowacji oraz działalności gospodarczej o wysokiej wartości dodanej), opisu działania F.1.1. (Wydajny sektor publiczny), kamienia milowego 139 w przypadku poddziałania F.1.1.2 (Ustanowienie scentralizowanego systemu szkoleniowego umożliwiającego rozwijanie kompetencji w sektorze publicznym), kamienia milowego 140 i wartości docelowej 141 w przypadku poddziałania F.1.1.3 (Ustanowienie ram rozwoju kompetencji strategicznych w sektorze publicznym), kamieni milowych 148 i 149 w przypadku poddziałania F.1.3.1 (Poprawa ram budżetowych), kamienia milowego 150 w przypadku poddziałania F.1.3.2 (Przeglądy wydatków), kamienia milowego 154 w przypadku poddziałania F.1.3.5 (Konsolidacja krajowych instytucji rozwoju) w ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii), kamienia milowego 164 w przypadku działania F.1.5 (Narzędzia dostępne dla przedsiębiorstw w celu zarządzania ryzykiem niewypłacalności) w ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii) oraz kamienia milowego 184 w przypadku poddziałania G.1.1.2 (Dodatkowe działania mające na celu poprawę adekwatności i stabilności świadczeń społecznych) w ramach komponentu 7 (Więcej możliwości aktywnego kształtowania narodowego dobrobytu dla wszystkich obywateli). Na tej podstawie Litwa zwróciła się o zmianę tych kamieni milowych i wartości docelowych oraz o wprowadzenie tych zmian. Należy odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r.

- (22) Komisja uznaje, że powody przedstawione przez Litwę uzasadniają aktualizację na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 i zmianę na podstawie art. 21 ust. 2 tego rozporządzenia.

Korekty błędów pisarskich

- (23) W tekście decyzji wykonawczej Rady z dnia 28 lipca 2021 r. zauważono błędy pisarskie, które mają wpływ na 9 kamieni milowych i wartości docelowych oraz 17 działań i poddziałań. Należy zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 28 lipca 2021 r. w celu skorygowania tych błędów pisarskich, które nie odzwierciedlają treści RRP przedstawionego Komisji dnia 14 maja 2021 r., zgodnego z ustaleniami między Komisją a Litwą.

Te błędy pisarskie odnoszą się do kamienia milowego 2 w przypadku poddziałania A.1.1.2 (Rozwój cyfrowego systemu opieki zdrowotnej ułatwiającego wtórne wykorzystywanie danych dotyczących zdrowia), kamienia milowego 4 w przypadku poddziałania A.1.1.4. (Ustanowienie modelu świadczenia podstawowych usług publicznej opieki zdrowotnej), wartości docelowej 8 i 9 w przypadku poddziałania A.1.1.8 (Utworzenie reprezentatywnego zbioru referencyjnych danych genomowych w ramach projektu w dziedzinie zdrowia „Genome Europe”), działania A.1.2 (Świadczenie usług opieki długoterminowej) i kamienia milowego 15 w przypadku poddziałania A.1.2.1 (Przyjęcie modelu opieki długoterminowej) w ramach komponentu 1 (Odporny i dostosowany do przyszłych wyzwań system opieki zdrowotnej), poddziałania C.1.4.3 (Produkcja treści i zasobów na potrzeby edukacji cyfrowej), poddziałania C.1.4.4 (Instrumenty finansowe na rzecz tworzenia przedsiębiorstw i innowacji cyfrowych), poddziałania C.1.5.1 (Plan działania dotyczący sieci 5G), poddziałania D.1.1.3. (Milenijny program dla szkół), poddziałania D.1.1.7 (Promowanie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem), działania D.1.4. (Kompetencje w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej nabyte w kształceniu i szkoleniu zawodowym), poddziałania D.1.4.1. (Krajowa platforma na rzecz postępów w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego) oraz poddziałania D.1.4.4. (Program na rzecz mobilności) w ramach komponentu 4 (Dostępna edukacja wysokiej jakości przez cały cykl życia), wartości docelowej 123 w przypadku poddziałania E.1.1.2 (Poprawa efektywności sieci szkolnictwa wyższego dzięki dopracowaniu misji uniwersytetów i innych szkół wyższych) w ramach komponentu 5 (Szkolnictwo wyższe, spójne ramy na rzecz stymulowania badań naukowych i innowacji oraz działalności gospodarczej o wysokiej wartości dodanej), kamienia milowego 153 w przypadku poddziałania F.1.3.4 (Wspieranie partnerstw publiczno-prywatnych), kamienia milowego 175 w przypadku poddziałania F.1.7.1. (Stworzenie rozwiązania umożliwiającego korzystanie z paragonów elektronicznych) w ramach komponentu 6 (Wydajny sektor publiczny i warunki wstępne odbudowy po pandemii) oraz kamienia milowego 180 w przypadku poddziałania G.1.1.1 (Badanie dotyczące systemu dochodu minimalnego i powiązanych zmian w prawodawstwie) w ramach komponentu 7 (Więcej możliwości aktywnego kształtowania narodowego dobrobytu dla wszystkich obywateli). Korekty te nie wpływają na realizację odnośnych działań.

- (24) Rozdział REPowerEU obejmuje jedną reformę i trzy inwestycje.
- (25) Reforma (H.1.3.) ma na celu poprawę otoczenia inwestycyjnego dla promotorów projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii. Reforma ta ma w szczególności na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów wydawania pozwoleń i innych procesów administracyjnych, w tym dzięki zmniejszeniu liczby wymaganych pozwoleń, skróceniu terminów ich uzyskania oraz uregulowaniu kwestii elektrowni hybrydowych (H.1.3.1.). Ponadto oczekuje się, że reforma ta przyczyni się do osiągnięcia celu, jakim jest wytwarzanie na Litwie energii elektrycznej pochodzącej w pełni z odnawialnych źródeł energii, przez analizę różnych scenariuszy modelowania i opracowanie modelu transformacji litewskiego sektora energii elektrycznej. Co więcej, reforma ma na celu zapewnienie wsparcia podmiotom prawnym, rolnikom, społecznościom energetycznym działającym w zakresie energii odnawialnej albo obywatelskim społecznościom energetycznym na nabywanie i instalację lądowych elektrowni słonecznych i farm wiatrowych, przy zapewnieniu priorytetowego traktowania potrzeb w zakresie konsumpcji własnej, potrzeb rolniczych lub gospodarczych (H.1.3.2.). Reforma ta skutecznie przyczynia się do realizacji celów REPowerEU określonych w art. 21c ust. 3 lit. b) i e) rozporządzenia (UE) 2021/241, za sprawą wniosków dotyczących niezbędnych działań na rzecz dalszego rozwoju litewskich mocy wytwórczych energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, wniosków mających zapewnić osiągnięcie równowartości 100 % całkowitego krajowego zużycia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii oraz za sprawą wsparcia na tworzenie dodatkowych mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych.
- (26) Rozdział REPowerEU zapewnia zwiększenie finansowania przeznaczanego na renowację budynków wielomieszkaniowych, co poprawia efektywność energetyczną budynków i obniża koszty ogrzewania ponoszone przez mieszkańców. W ten sposób przyczynia się do zmniejszenia ubóstwa energetycznego, którego często doświadczają grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.

- (27) Nowe inwestycje w ramach rozdziału REPowerEU obejmują: a) wsparcie na przyspieszenie renowacji budynków (H.1.1), b) wsparcie na zakup czystych ekologicznie pojazdów żeglugi śródlądowej (H.1.2.), c) wsparcie w formie pożyczki w celu zwiększenia mocy wytwórczych z OZE (H.3.1.). Pierwsza inwestycja (H.1.1.) obejmuje dwa elementy: a) aktualizację i testowanie w praktyce pakietów i norm w zakresie renowacji budynków (H.1.1.1.); oraz b) wsparcie na renowację budynków wielomieszkaniowych w celu zwiększenia efektywności energetycznej (do klasy A) (H.1.1.2.). Pierwszy element (H.1.1.1) obejmuje projekty demonstracyjne w zakresie ekologicznej renowacji, wykorzystujące nowe, uprzemysłowione, prefabrykowane systemy izolacji cieplnej z surowców organicznych, a także technologie modelowania informacji o budynku łączące wszystkie procesy budowlane. W ramach drugiego elementu (H.1.1.2.), wsparcia udziela się w formie rekompensaty w wysokości średnio co najmniej 30 % wydatków na roboty budowlane, rekompensaty z tytułu pożyczek o oprocentowaniu powyżej 3 % oraz 100-procentowej rekompensaty wydatków poniesionych na pomoc techniczną, która obejmuje przygotowanie, administrację i koszty utrzymania dotyczące projektów. Druga inwestycja (H.1.2.) wspiera zakup i dostawę sprzętu niezbędnego do bezemisyjnej żeglugi śródlądowej. Trzecia inwestycja (H.3.1.) polega na udzieleniu wsparcia w formie pożyczki podmiotom gospodarczym (w tym podmiotom publicznym prowadzącym działalność podobną do działalności podmiotów prywatnych) na inwestycje w projekty wspierające tworzenie dodatkowych mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych (słonecznej i wiatrowej).

- (28) Oczekuje się, że wyżej wymienione inwestycje przyczynią się do realizacji celów określonych w art. 21c ust. 3 lit. b), c) i e) rozporządzenia (UE) 2021/241 dzięki zapewnieniu wsparcia na rzecz bezemisyjnych rozwiązań transportowych oraz dzięki zapewnieniu wsparcia w formie pożyczki na tworzenie dodatkowych mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych.
- (29) Komisja oceniła zmieniony RRP zawierający rozdział REPowerEU według kryteriów oceny określonych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

- (30) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) i kryterium 2.1 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań, jakie stają przed danym państwem członkowskim, oraz alokacji finansowej na jego rzecz.

- (31) Komisja uznaje, że zmieniony RRP, w tym rozdział REPowerEU, ma pozytywny wpływ na wkład RRP w osiągnięcie założeń pierwszego filaru, jakim jest zielona transformacja, ponieważ rozdział ten przyczynia się w niemal 100 % do realizacji celów ekologicznych. W przypadku pozostałych filarów charakter i zakres proponowanych zmian RRP nie mają wpływu na wcześniejszą ocenę planu, zgodnie z którą stanowi on w dużym stopniu kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, ani na sposób, w jaki plan przyczynia się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Jeżeli chodzi o filar dotyczący zielonej transformacji, w zmienionym RRP Litwy, zawierającym rozdział REPowerEU, w większym stopniu uwzględniono wyzwania związane z zieloną transformacją, w szczególności w ramach komponentu 2 (Zielona transformacja Litwy) oraz nowo dodanego komponentu 8 (Rozdział REPowerEU). W ramach komponentu 2 zmieniony RRP zapewnia zwiększenie poziomu ambicji niektórych istniejących inwestycji, a mianowicie w dziedzinie transportu. Komponent ten obejmuje również nową reformę dotyczącą propagowania zielonego finansowania za pośrednictwem planu działania na rzecz zielonego finansowania. Reforma ta przewiduje także utworzenie Centrum Wiedzy i Kompetencji w zakresie Zielonego Finansowania. W ramach komponentu 8 działania dotyczące procedur wydawania pozwoleń, wdrażania rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, renowacji budynków wielomieszkaniowych i zielonych projektów pilotażowych dotyczących renowacji budynków, a także ekologicznej żeglugi śródlądowej przyczyniają się do osiągnięcia celów klimatycznych Unii na 2030 r. oraz celu w zakresie neutralności klimatycznej Unii do 2050 r.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w zaleceniach krajowych lub znacznej części tych wyzwań

- (32) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) i kryterium 2.2 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, ma przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub znacznej części wyzwań (rating A), które zostały wskazane w skierowanych do Litwy zaleceniach krajowych, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.
- (33) W szczególności w zmienionym RRP uwzględniono zalecenia krajowe formalnie przyjęte przez Radę przed jego przedłożeniem. Ponieważ wielkość RRP wzrosła w następstwie wniosku o dodatkową pożyczkę, w ogólnej ocenie uwzględniono wszystkie zalecenia strukturalne z 2022 i 2023 r.
- (34) Po dokonaniu oceny stanu wdrożenia wszystkich stosownych zaleceń krajowych na chwilę przedłożenia zmienionego krajowego RRP Komisja stwierdza, że zalecenie dotyczące konsolidacji agencji wykonawczych ds. badań naukowych i innowacji (zalecenie 3.8 z 2019 r.) zostało w pełni wdrożone. Poczyniono znaczne postępy w odniesieniu do zaleceń dotyczących łagodzenia wpływu kryzysu na zatrudnienie (zalecenie 2.1 z 2020 r.), zwiększenia inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego (zalecenie 1.3 z 2021 r.), zwiększenia inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego (zalecenie 1.2 z 2022 r.), a także zapewnienia wystarczającej przepustowości połączeń międzysystemowych (zalecenie 4.5 z 2022 r.).

- (35) Zmieniony RRP obejmuje obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym, przedstawionym w zaleceniach krajowych skierowanych do Litwy przez Radę w kontekście europejskiego semestru (lub znacznej części tych wyzwań). Chociaż w zmienionym RRP zaproponowano pewne zmiany w treści obecnych działań, nie mają one wpływu na poprzednią ocenę uwzględnienia znacznej części wyzwań wskazanych w zaleceniach krajowych z lat 2019 i 2020.
- (36) Kluczowe działania w zmienionym RRP, w tym w rozdziale REPowerEU, przyczyniają się do zwiększenia poziomu ambicji RRP w odniesieniu do zalecenia 4 z 2022 r. dotyczącego ograniczenia ogólnej zależności od paliw kopalnych przez szybsze wdrażanie rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii, zwiększenie efektywności energetycznej i dekarbonizacji przemysłu, transportu i budynków oraz zapewnienia wystarczającej przepustowości połączeń międzysystemowych, a także w odniesieniu do zalecenia 4 z 2023 r. dotyczącego dalszego ograniczenia zależności od paliw kopalnych i importu energii przez przyspieszenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wzmożenie wysiłków w ramach polityki mających na celu zapewnienie i nabywanie umiejętności potrzebnych do zielonej transformacji.

- (37) W szczególności nowe inwestycje i reformy mają umożliwić sprostanie kluczowym wyzwaniom związanym z ograniczeniem zależności od paliw kopalnych i propagowaniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Inwestycje w instrument finansowy mający na celu zwiększenie mocy wytwórczych z OZE powinny przyczynić się do zapewnienia wystarczającej przepustowości połączeń międzysystemowych dzięki zwiększeniu produkcji energii elektrycznej w całym kraju. Zmiany legislacyjne zaproponowane w ramach reformy przewidzianej w rozdziale REPowerEU mające na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów wydawania pozwoleń i innych procesów administracyjnych, w tym dzięki zmniejszeniu liczby wymaganych pozwoleń, skróceniu terminów ich uzyskania oraz uregulowaniu kwestii elektrowni hybrydowych RRP, powinny się przyczynić do zapewnienia wystarczającej przepustowości sieci i dostępu do niej. Ponadto inwestycje o zwiększonej skali wspierające renowacje budynków wielomieszkaniowych w znacznym stopniu przyczynią się do zwiększenia efektywności energetycznej i dekarbonizacji budynków, a tym samym w pewnym stopniu – do ograniczenia ubóstwa energetycznego. Zmieniony RRP obejmuje także inwestycję w czystą mobilność ukierunkowaną na zakup czystych ekologicznie pojazdów do żeglugi śródlądowej, co ma przyczynić się do dekarbonizacji transportu.

- (38) Oprócz rozdziału REPowerEU zmieniony RRP obejmuje również kilka nowych reform mających służyć realizacji do pewnego stopnia części zaleceń z lat 2022 i 2023. Po pierwsze, jeżeli chodzi o zalecenie dotyczące podnoszenia jakości oraz usprawnienia planowania i świadczenia usług społecznych, RRP obejmuje reformę mającą na celu poprawę jakości, integracji i personalizacji usług społecznych i usług związanych z zatrudnieniem. Po drugie, w odniesieniu do zalecenia 1 z 2022 r. dotyczącego wspierania wspólnych zamówień publicznych w instytucjach rządowych na szczeblu centralnym i samorządach gminnych RRP obejmuje reformę mającą na celu rozszerzenie wykazu produktów, które można nabyć za pośrednictwem Centralnej Organizacji ds. Zakupów, oraz przygotowanie planu centralizacji zamówień publicznych instytucji i agencji zdrowia publicznego.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

- (39) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i kryterium 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Litwy, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, a także na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.

- (40) W pierwotnej ocenie RRP stwierdzono, że zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i kryterium 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 RRP ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Litwy, realizację Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, a także na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.
- (41) Stylizowane symulacje przeprowadzone przez służby Komisji pokazują, że w porównaniu ze scenariuszem bazowym w pierwotnym RRP nowe interwencje finansowane z pożyczki w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności spowodują wzrost PKB średnio o 0,4 % w latach 2024–2027, niezależnie od pozytywnego wpływu, jaki mogą mieć przewidziane reformy strukturalne lub inne nowe działania finansowane z dotacji. Te ostatnie skutki uwzględniono w prognozach Litwy, a zgodnie z informacjami przedstawionymi we wniosku Litwy dotyczącym zmiany nowe interwencje uwzględnione w zmienionym RRP spowodują wzrost poziomu PKB średnio o 0,97 %, czyli 492,5 mln EUR rocznie w latach 2023–2027. Prognozy Litwy wskazują również na niewielki pozytywny wpływ społeczny nowych działań zawartych w zmienionym RRP (przewiduje się, że wskaźnik zatrudnienia wzrośnie o 0,32 %) oraz nieznacznie negatywny wpływ fiskalny (szacuje się, że wpływ na saldo budżetowe sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie -0,27 % PKB) w latach 2023–2027.

- (42) Nowo wprowadzone reformy i inwestycje w zmienionym RRP przyczyniają się do przyspieszenia zielonej transformacji i dążenia do osiągnięcia niezależności energetycznej, co ma pozytywnie wpłynąć na potencjał wzrostu gospodarczego Litwy, a także na jej odporność gospodarczą i instytucjonalną. W zmienionym RRP, zawierającym rozdział REPowerEU, w inwestycji 2 w ramach komponentu E.2 wprowadza się instrument finansowy zapewniający przedsiębiorstwom pożyczki na zakup i rozwój zielonych technologii i technologii o wysokiej wartości dodanej na potrzeby rozwoju przemysłowego. Ponieważ oczekuje się, że działanie będzie skierowane przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw oraz większych przedsiębiorstw w sektorach, w których występują trudności z uzyskaniem pomocy finansowej od tradycyjnych instytucji finansowych, powinno ono uruchomić niezbędne środki finansowe i wzmocnić zdolności produkcyjne przemysłu litewskiego.
- (43) Jeśli chodzi o wpływ społeczny zmienionego RRP, kluczową reformą skoncentrowaną na usługach społecznych jest reforma 1 w ramach komponentu G.3 dotycząca poprawy jakości usług społecznych i usług związanych z zatrudnieniem. Oczekuje się, że reforma, której celem jest zmniejszenie rozdrobnienia planowania i świadczenia takich usług, rozwiąże problem słabości obecnego systemu ochrony socjalnej. W założeniu reforma jako całość ma spotęgować wpływ RRP na społeczeństwo i zwiększyć jego wkład w spójność społeczną.

Zasada „Nie czynić poważnych szkód”

- (44) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.4 załącznika V do tego rozporządzenia zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w RRP nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych (rating A) w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852¹ (zasada „nie czynić poważnych szkód”).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

- (45) Ocenia się, że zmieniony RRP, w tym rozdział REPowerEU, jest zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód” zgodnie z metodyką określoną w wytycznych technicznych zawartych w zawiadomieniu Komisji zatytułowanym „Wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady »nie czyn poważnych szkód« na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności”¹ Ocenie tej poddaje się systematycznie każdą zmienioną reformę i inwestycję zgodnie z dwuetapowym podejściem. W jej wyniku stwierdzono, że w przypadku żadnego ze zmienionych działań nie występuje ryzyko poważnych szkód albo, jeżeli zidentyfikowano ryzyko, po przeprowadzeniu dodatkowej szczegółowej oceny stwierdza się, że nie jest to ryzyko poważnych szkód. Litwa przedstawiła sprawozdanie ze szczegółowej oceny nowych działań, w tym działań określonych w rozdziale REPowerEU. Żadne z działań określonych w rozdziale REPowerEU nie wymagało odstępstwa od zasady „nie czyn poważnych szkód”. W stosownych przypadkach wymagania oceny zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” są wpisane w projekt działania i określone w ramach kamienia milowego lub wartości docelowej danego działania. Na podstawie przedstawionych informacji można stwierdzić, że zgodnie z oczekiwaniami żadne z działań nie uczyni poważnych szkód w kontekście celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852.

Wkład w osiągnięcie celów REPowerEU

- (46) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. da) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.12 załącznika V do tego rozporządzenia oczekuje się, że rozdział REPowerEU w dużym stopniu (rating A) skutecznie przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, dywersyfikacji dostaw energii w Unii, zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej i zwiększenia efektywności energetycznej oraz zdolności do magazynowania energii lub do niezbędnego zmniejszenia zależności od paliw kopalnych przed 2030 r.

¹ Dz.U. C 58 z 18.2.2021, s. 1.

- (47) Oczekuje się, że określony w art. 21c ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 cel, jakim jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków i krytycznej infrastruktury energetycznej, obniżenie emisyjności przemysłu, zwiększenie produkcji i wykorzystania zrównoważonego biometanu i zielonego lub pochodzącego ze źródeł niekopalnych wodoru oraz zwiększenie udziału i przyspieszenie wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych, zostanie zrealizowany dzięki reformie H.1.3.1, która zmierza do usprawnienia i przyspieszenia procesów wydawania pozwoleń i innych procesów administracyjnych, m.in. przez zmniejszenie liczby wymaganych pozwoleń, skrócenie terminów ich uzyskania oraz uregulowanie kwestii elektrowni hybrydowych, a tym samym do przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii. Co więcej, reforma H.1.3.2 ma na celu zapewnienie wsparcia podmiotom prawnym, rolnikom, społecznościom energetycznym działającym w zakresie energii odnawialnej albo obywatelskim społecznościom energetycznym na nabywanie i instalację lądowych elektrowni słonecznych i farm wiatrowych, przy priorytetowym traktowaniu potrzeb w zakresie konsumpcji własnej, potrzeb rolniczych lub gospodarczych, co również przyczyni się do przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii. Ponadto rozdział REPowerEU przewiduje inwestycję (H.3.1.) zakładającą udzielenie wsparcia w formie pożyczki podmiotom gospodarczym (w tym podmiotom publicznym prowadzącym działalność podobną do działalności podmiotów prywatnych) na inwestycje w projekty wspierające tworzenie dodatkowych mocy wytwórczych OZE (energia słoneczna i wiatrowa) – co przyczyni się do przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii. Rozdział REPowerEU obejmuje ponadto inwestycję (H.1.1), której celem jest zwiększenie tempa renowacji budynków przez aktualizację i testowanie w praktyce pakietów i norm w zakresie renowacji budynków oraz wspieranie renowacji budynków, a tym samym zwiększenie ich efektywności energetycznej.

- (48) Oczekuje się, że cel określony w art. 21c ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/241 dotyczący ubóstwa energetycznego zostanie osiągnięty za pomocą działania zapewniającego wsparcie na renowację budynków wielomieszkaniowych, co poprawia efektywność energetyczną budynków i obniża koszty ogrzewania ponoszone przez mieszkańców. Przyczynia się do zmniejszenia ubóstwa energetycznego, którego często doświadczają grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej.
- (49) Oczekuje się, że do osiągnięcia celu określonego w art. 21c ust. 3 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 dotyczącego łagodzenia problemu wewnętrznych i transgranicznych wąskich gardeł w zakresie przesyłu i dystrybucji energii, wspierania magazynowania energii elektrycznej i przyspieszenia integracji odnawialnych źródeł energii oraz wspierania bezemisyjnego transportu i jego infrastruktury, w tym kolei, przyczyni się reforma H.1.3.1, która ma przyczynić się do tego, aby 100 % energii elektrycznej na Litwie wytwarzane było z odnawialnych źródeł energii, co ma mieć miejsce dzięki analizie różnych scenariuszy modelowania i opracowaniu modelu transformacji litewskiego sektora energii elektrycznej, a tym samym przyczynić się do rozwiązania problemu wewnętrznych i transgranicznych wąskich gardeł w zakresie przesyłu i dystrybucji energii. Ponadto rozdział REPowerEU przewiduje inwestycję (H.1.2) ukierunkowaną na ograniczenie wykorzystania transportu drogowego towarów przez zachęcanie do alternatywnego i bardziej ekologicznego transportu towarów i innych rodzajów ładunków drogą wodną, a tym samym wspieranie bezemisyjnego transportu i jego infrastruktury.
- (50) Działania REPowerEU mają na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii. Działania te wzmacniają również działania w zakresie efektywności energetycznej i renowacji budynków przewidziane w pierwotnym RRP oraz mają przyczynić się do upowszechnienia OZE i zmniejszenia zapotrzebowania na energię.

- (51) Oczekuje się, że ta reforma ujęta w rozdziale REPowerEU, która ma na celu uproszczenie wymogów administracyjnych dotyczących wdrażania nowych mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych, zwiększy bezpieczeństwo energetyczne Litwy dzięki wprowadzeniu zmian w ustawie o energii elektrycznej i ustawie o odnawialnych źródłach energii. Najważniejsze zmiany dotyczą definicji i uregulowania kwestii elektrowni hybrydowych, usprawnienia procedur wydawania pozwoleń na wdrażanie OZE, a także krótszych ram czasowych na ich uzyskanie. Oczekuje się, że przeprowadzona przez Litwę reforma systemu wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii ze źródeł odnawialnych zmniejszy bariery administracyjne i przyczyni się do zmniejszenia zależności tego kraju od paliw kopalnych.
- (52) Ponadto działania opisane w rozdziale REPowerEU są spójne z wysiłkami przewidzianymi w pierwotnym RRP Litwy ukierunkowanymi na propagowanie dekarbonizacji gospodarki przez zwiększenie skali wdrażania mocy wytwórczych energii ze źródeł odnawialnych, procesu renowacji budynków i dekarbonizacji sektora transportu.
- (53) Przepustowość i elastyczność sieci elektroenergetycznej stanowi wąskie gardło utrudniające integrację odnawialnych źródeł energii oraz poprawę efektywności, niezawodności i bezpieczeństwa dostaw energii. W związku z tym oczekuje się, że inwestycje w budowę lądowych elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych i indywidualnych instalacji magazynowych opisane w rozdziale REPowerEU Litwy w dużej mierze sprawią, że sieć będzie lepiej przystosowana do integracji odnawialnych źródeł energii i zapewnienia niezawodnych i elastycznych dostaw energii z możliwością szybkiego reagowania.
- (54) Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe względy, oczekuje się, że zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, skutecznie przyczyni się w dużym stopniu do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, dywersyfikacji dostaw energii w Unii, zwiększania wykorzystania energii odnawialnej i zwiększania efektywności energetycznej oraz zdolności do magazynowania energii lub do niezbędnego zmniejszenia zależności od paliw kopalnych przed 2030 r.

Działania mające wymiar lub skutek transgraniczny lub wielokrajowy

- (55) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. db) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.13 załącznika V do tego rozporządzenia oczekuje się, że działania uwzględnione w rozdziale REPowerEU będą w dużym stopniu (rating A) miały wymiar lub skutek transgraniczny lub wielokrajowy.
- (56) Rozdział REPowerEU przyczynia się do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i zmniejszenia zapotrzebowania na energię. W szczególności większość działań ujętych w rozdziale REPowerEU ma wymiar lub skutek wielokrajowy lub transgraniczny. Wsparcie inwestycyjne mające na celu zwiększenie mocy wytwórczej do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz towarzyszące mu badanie dotyczące przejścia litewskiego systemu elektroenergetycznego w 100 % na energię ze źródeł odnawialnych ostatecznie zmniejszy zależność od importu energii elektrycznej i zależność od paliw kopalnych. Działania mają również zmniejszyć zależność litewskiego sektora transportu od paliw kopalnych. Należy zapewnić wsparcie inwestycyjne, aby stworzyć niezbędną infrastrukturę na potrzeby czystego śródlądowego transportu ciężkich towarów, co powinno przyczynić się do zmniejszenia zatorów komunikacyjnych i zapotrzebowania na importowane paliwa kopalne. Ponadto należy zapewnić wsparcie inwestycyjne na renowację budynków wielomieszkaniowych, poprawiając w ten sposób efektywność energetyczną litewskiego sektora mieszkaniowego. Oczekuje się, że zmniejszy to zapotrzebowanie na energię w takich budynkach, a tym samym uzależnienie od paliw kopalnych.
- (57) Szacunkowe koszty tych działań, które mają wymiar lub skutek transgraniczny lub wielokrajowy, przedstawione w rozdziale REPowerEU, stanowią 100 % szacunkowych łącznych kosztów rozdziału REPowerEU i uzasadniają ocenę działań ujętych w rozdziale REPowerEU jako mające w dużej mierze wymiar lub skutek transgraniczny lub wielokrajowy.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej

- (58) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.5 załącznika V do tego rozporządzenia zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, obejmuje działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów klimatycznych odpowiadają kwocie wynoszącej 40 % łącznej alokacji w ramach RRP oraz 99 % łącznych szacunkowych kosztów działań uwzględnionych w rozdziale REPowerEU, obliczonej zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do rozporządzenia (UE) 2021/241. Zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia zmieniony RRP zawierający rozdział REPowerEU jest spójny z informacjami widniejącymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030.
- (59) Zmieniony RRP obejmuje reformy i inwestycje, co do których oczekuje się, że w znacznym stopniu przyczynią się do zielonej transformacji, w tym do zachowania różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem zaleceń krajowych, a także do osiągnięcia unijnego celu klimatycznego do 2030 r. i neutralności klimatycznej do 2050 r. Na przykład działania na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i na rzecz ochrony środowiska przewidziane w RRP posłużą do sfinansowania redukcji emisji gazów cieplarnianych z torfowisk, a także finansowania zrównoważonego transportu i efektywnego gospodarowania zasobami. Oprócz działań przewidzianych w pierwotnym RRP działania w rozdziale REPowerEU Litwy koncentrują się na przyspieszeniu wdrażania odnawialnych źródeł energii, zwiększeniu efektywności energetycznej i zrównoważoności transportu oraz ogólnej transformacji w kierunku niezależności energetycznej. Oczekuje się, że działania te będą miały trwały wpływ na zieloną transformację przez przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych z myślą o osiągnięciu zrównoważonego systemu energii ze źródeł odnawialnych na Litwie.

Przyczynianie się do transformacji cyfrowej

- (60) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.6 załącznika V do tego rozporządzenia zmieniony RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 23 % łącznej alokacji w ramach zmienionego RRP, z uwzględnieniem pożyczek, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VII do rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (61) Pozytywna ocena wkładu w transformację cyfrową zawarta w decyzji wykonawczej Rady z dnia 28 lipca 2021 r. nadal jest aktualna. Zmieniony RRP obejmuje zwiększenie skali działań mających na celu wzmocnienie zdolności państwa w zakresie cyberbezpieczeństwa. Działania te obejmują przyjęcie krajowego programu rozwoju cyberbezpieczeństwa, ustanowienie systemu monitorowania cyberbezpieczeństwa oraz wzmocnienie zdolności do prowadzenia dochodzeń w sprawie cyberprzestępczości. Uzupełnieniem tych działań jest inwestycja w podniesienie poziomu wykształcenia w zakresie cyberbezpieczeństwa pracowników sektora publicznego. Wszystkie inne działania w obszarze transformacji cyfrowej pozostają niezmienione w zmienionym RRP.

Trwały wpływ

- (62) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.7 załącznika V do tego rozporządzenia zmieniony RRP, w tym rozdział REPowerEU, ma mieć trwały wpływ na Litwę w dużym stopniu (rating A).
- (63) W pierwotnej ocenie RRP stwierdzono, że zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.7 załącznika V do tego rozporządzenia RRP ma mieć trwały wpływ na Litwę w dużym stopniu (rating A).
- (64) Oczekuje się, że nowe inwestycje uwzględnione w zmienionym RRP zawierającym rozdział REPowerEU będą miały długotrwały wpływ na Litwę, ponieważ pozwolą sprostać wyzwaniom strukturalnym zidentyfikowanym w zaleceniach krajowych. Inwestycje w ramach rozdziału REPowerEU koncentrują się na budowaniu dodatkowych mocy wytwórczych z odnawialnych źródeł energii, poprawie efektywności energetycznej budynków i wspieraniu zakupu pojazdów pozwalających osiągnąć cel dotyczący transportu neutralnego emisyjnie. Oczekuje się, że działania te będą miały trwały pozytywny wpływ na zieloną transformację Litwy dzięki poprawie długoterminowego bezpieczeństwa energetycznego i przystępności cenowej energii.

- (65) Oczekuje się, że nowe reformy uwzględnione w zmienionym RRP zawierającym rozdział REPowerEU będą miały długotrwały wpływ na Litwę, ponieważ pozwolą sprostać wyzwaniom strukturalnym zidentyfikowanym w zaleceniach krajowych. Oczekuje się, że dodatkowe reformy w obszarach OZE umożliwiające zielone finansowanie będą miały trwały wpływ na zieloną transformację Litwy, ponieważ ułatwią i przyspieszą rozwój zdolności wytwórczych Litwy. Oczekuje się również, że reforma usług społecznych przyczyni się do podniesienia jakości i personalizacji krajowych usług społecznych.

Monitorowanie i realizacja

- (66) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.8 załącznika V do tego rozporządzenia ustalenia zaproponowane w zmienionym RRP, zawierającym rozdział REPowerEU, są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację RRP, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.
- (67) W pierwotnym RRP zaproponowano ustalenia odpowiednie do zapewnienia skutecznego monitorowania i realizacji RRP, które przewidywały ustanowienie stosownego harmonogramu działań oraz wyznaczenie kamieni milowych i wartości docelowych oraz powiązanych z nimi wskaźników.

- (68) Charakter i zakres zmian litewskiego RRP nie mają wpływu na wcześniejszą ocenę skutecznego monitorowania i realizacji RRP. Ogólne ustalenia organizacyjne mające służyć do oceny adekwatności realizacji RRP zapewniają prawidłowe monitorowanie postępów i sprawozdawczość pozostaje niezmieniona. Kamienie milowe i wartości docelowe zmienionego RRP zawierającego rozdział REPowerEU umożliwiają odpowiednie monitorowanie realizacji planu. Każda z nowych reform i inwestycji wprowadzonych w ramach rozdziału REPowerEU obejmuje co najmniej jedną wartość docelową lub kamień milowy, które uwzględniają kluczowe elementy działania i umożliwiają ocenę osiągnięcia jego celów. Kamienie milowe i wartości docelowe są jasne i realistyczne, a zaproponowane wskaźniki wybrane na potrzeby wdrażania kamieni milowych i wartości docelowych są adekwatne, akceptowalne i wiarygodne.

Kalkulacja kosztów

- (69) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.9 załącznika V do tego rozporządzenia przedstawione w zmienionym RRP, zawierającym rozdział REPowerEU, uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu jest w umiarkowanym stopniu (rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.
- (70) W pierwotnej ocenie RRP ustalono, że Litwa przedstawiła szacunkowe koszty w odniesieniu do każdej inwestycji ujętej w RRP, z ogólnie szczegółowymi i dobrze uzasadnionymi podziałami kosztów. Przedstawione przez Litwę uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów RRP było w umiarkowanym stopniu racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

- (71) Litwa przedstawiła szacunkowe koszty indywidualne wszystkich nowych działań, które pociągają za sobą koszty w RRP zawierającym rozdział REPowerEU, a także indywidualne uzasadnienia wszystkich działań, których zmiany pociągały za sobą zmianę szacunkowych kosztów lub powiązanej wartości docelowej. Informacje o kosztach przedstawione przez Litwę są w większości przypadków wystarczająco szczegółowe i uzasadnione. Litwa przedstawiła szacunki i założenia dotyczące kosztów, korzystając ze standardowego wzoru tabeli, który miał służyć podsumowaniu najważniejszych informacji i dowodów dotyczących kalkulacji kosztów, w tym metodykę stanowiącą podstawę obliczeń kosztów. Litwa przedłożyła również dodatkowe dokumenty i materiały, by doprecyzować szacunki dotyczące kalkulacji kosztów oraz dostarczyć dane odnoszące się do kalkulacji kosztów i poziomów odniesienia dla porównywalnych inwestycji dokonanych w przeszłości lub w innych państwach w odniesieniu do większości nowych działań. Dokumenty te obejmują opisy i wyjaśnienia głównych czynników oraz zmian w kosztach zmienionych działań i ich proporcjonalności. Ocena szacunkowych kosztów i dokumentów potwierdzających wskazuje, że większość kosztów nowych działań jest dobrze uzasadniona, racjonalna i wiarygodna. Ponadto zmiany w szacunkach kosztów zmienionych działań są wystarczająco uzasadnione i proporcjonalne. Szacunkowy łączny koszt RRP jest poza tym zgodny z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalny do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.
- (72) Litwa przedstawiła wystarczające informacje i dowody na to, że w przypadku wszystkich nowych działań i działań w ramach REPowerEU koszty nie będą finansowane w tym samym czasie z innych unijnych źródeł finansowania. Zobowiązanie do wprowadzenia zabezpieczeń, które mają zapobiegać podwójnemu finansowaniu, zostaje utrzymane i nie zmieniono go w wyniku modyfikacji RRP.

- (73) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.10 załącznika V do tego rozporządzenia ustalenia zaproponowane w zmienionym RRP zawierającym rozdział REPowerEU oraz dodatkowe działania wymienione w niniejszej decyzji są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, a także aby te zjawiska wykrywać i eliminować; oczekuje się też, że ustalenia te będą skutecznie zapobiegać podwójnemu finansowaniu w ramach tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa Unii, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony budżetu Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092¹.
- (74) Ocena pierwotnego RRP, zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.10 załącznika V do tego rozporządzenia, wykazała, że ustalenia zaproponowane w pierwotnym RRP są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1).

- (75) Zmieniony RRP zawiera aktualizację ram audytu i kontroli. Oprócz obowiązków powierzonych instytucjom zarządzającym i administrującym proponowane zmiany litewskiego systemu zarządzania i kontroli wewnętrznej przewidują powierzenie roli organu koordynującego – na równi z Ministerstwem Finansów – centralnej agencji ds. zarządzania projektami. Ponadto zmieniony RRP Litwy przewiduje wykorzystanie istniejących krajowych systemów informacyjnych do przechowywania danych, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. d) pkt (iii) rozporządzenia (UE) 2021/241, do czasu osiągnięcia pełnej operacyjności systemu INVESTIS. INVESTIS to jeden system informacyjny służący do zarządzania RRP oraz innymi funduszami UE na lata 2021–2027. Charakter i zakres tych zmian nie mają wpływu na pierwotną ocenę skutecznego monitorowania i realizacji RRP.

Spójność RRP

- (76) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.11 załącznika V do tego rozporządzenia zmieniony RRP, zawierający rozdział REPowerEU, zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które mają spójny charakter.

- (77) Zmieniony RRP zawierający rozdział REPowerEU obejmuje zmiany siedmiu istniejących komponentów i nowy rozdział REPowerEU jako komponent dodatkowy (komponent 8). W dalszym ciągu uwzględnia się w nim działania w celu rozwiązania utrzymujących się od dawna problemów strukturalnych i sposoby na zwiększenie odporności litewskiej gospodarki. Proponowane zmiany nie zmieniają ogólnej spójności RRP, zważywszy, że komponenty składają się ze spójnych pakietów reform i inwestycji, które wzajemnie się wzmacniają i uzupełniają. RRP uzupełniono dodatkowo o działania wspierające zieloną transformację i nowo dodany rozdział REPowerEU. Ponadto dodatkowe inwestycje w cyberbezpieczeństwo wzmocnią transformację cyfrową przez zapewnienie skuteczności zarządzania danymi, a także zwiększenie zdolności Litwy w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Wszelkie pozostałe kryteria oceny

- (78) Komisja jest zdania, że zmiany przedstawione przez Litwę nie mają wpływu na pozytywną ocenę RRP określoną w decyzji wykonawczej Rady z dnia 28 lipca 2021 r. w zakresie jego adekwatności, skuteczności, efektywności oraz spójności na podstawie kryteriów oceny określonych w art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241.

- (79) Litwa przeprowadziła ukierunkowane konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami w związku z przygotowaniem zmienionego RRP zawierającego rozdział REPowerEU. Zaangażowano w nie partnerów społecznych i gospodarczych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Ministerstwa konsultowały się ze swoimi partnerami w swojej dziedzinie i prowadziły działania, które bezpośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celów REPowerEU. Zainteresowane strony, z którymi przeprowadzono konsultacje, podkreśliły znaczenie zwiększenia inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych i niezależność energetyczną. Ponadto dnia 7 grudnia 2022 r. Ministerstwo Finansów rozpoczęło miesięczne konsultacje otwarte dla ogółu społeczeństwa. Społeczeństwo zostało wcześniej poinformowane o proponowanych zmianach w kilku komunikatach prasowych opublikowanych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów oraz na konferencji prasowej z udziałem ministrów ds. finansów i energii w dniu ich wprowadzenia. Ponadto społeczeństwo zaproszono do wyrażenia opinii na kontach Ministerstwa Finansów w mediach społecznościowych. W ramach konsultacji publicznych rząd Litwy otrzymał tylko jedną propozycję dotyczącą możliwego rozwoju sektora edukacji. Aby zapewnić odpowiedzialność odpowiednich podmiotów, kluczowe znaczenie ma zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz lokalnych i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w całym okresie realizacji inwestycji i reform przewidzianych w zmienionym RRP zawierającym rozdział REPowerEU.

Pozytywna ocena

- (80) Po pozytywnej ocenie Komisji w sprawie zmienionego RRP, zawierającego rozdział REPowerEU, i stwierdzeniu, że RRP ten spełnia w sposób zadowalający kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia i załącznikiem V do tego rozporządzenia, niniejsza decyzja określa reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania zmienionego RRP, zawierającego rozdział REPowerEU, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie zmienionego RRP, zawierającego rozdział REPowerEU, w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia w formie pożyczki.

Wkład finansowy

- (81) Szacunkowy łączny koszt zmienionego RRP Litwy, zawierającego rozdział REPowerEU, wynosi 3 849 237 823 EUR. Ponieważ kwota szacunkowych łącznych kosztów zmienionego RRP jest wyższa od zaktualizowanego maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Litwy, wkład finansowy obliczony zgodnie z art. 11 rozporządzenia (UE) 2021/241, przydzielony na zmieniony RRP Litwy, zawierający rozdział REPowerEU, powinien być równy łącznej kwocie wkładu finansowego dostępnego na zmieniony RRP Litwy, zawierający rozdział REPowerEU. Kwota ta wynosi 2 099 135 822 EUR.

- (82) Zgodnie z art. 21a ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241 w dniu 30 czerwca 2023 r. Litwa przedłożyła wniosek o alokację kwoty dochodów, o których mowa w art. 21a ust. 1 tego rozporządzenia, którą to alokację dzieli się między państwa członkowskie na podstawie wskaźników określonych w metodyce przedstawionej w załączniku IVa do tego rozporządzenia. Szacunkowe łączne koszty reform i inwestycji, mających na celu realizację celów określonych w art. 21c ust. 3 lit. b)–f) rozporządzenia (UE) 2021/241, uwzględnionych w rozdziale REPowerEU, wynoszą 198 429 642 EUR. Ponieważ kwota ta jest wyższa od odsetka alokacji dostępnego dla Litwy, dodatkowe bezzwrotne wsparcie finansowe dostępne dla Litwy powinno być równe odsetkowi alokacji. Kwota ta wynosi 193 729 642 EUR.
- (83) Co więcej, zgodnie z art. 4a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755¹ w dniu 1 marca 2023 r. Litwa przedstawiła uzasadniony wniosek o przesunięcie do Instrumentu części swojej pozostałej alokacji tymczasowej z zasobów w pobrexitowej rezerwie dostosowawczej do Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (zwanego dalej „Instrumentem”) w kwocie 4 700 000 EUR. Kwotę tę należy udostępnić jako dodatkowe bezzwrotne wsparcie finansowe reform i inwestycji przewidzianych w rozdziale REPowerEU.
- (84) Łączny wkład finansowy dostępny dla Litwy powinien wynosić 2 297 565 464 EUR.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiające pobrexitową rezerwę dostosowawczą (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 1).

Pożyczka

- (85) Aby wesprzeć dodatkowe reformy i inwestycje, Litwa wystąpiła ponadto o wsparcie w formie pożyczki w łącznej wysokości 1 551 672 358 EUR, w szczególności 549 130 737 EUR na wsparcie reform i inwestycji przewidzianych w rozdziale REPowerEU oraz 1 002 541 621 EUR na wsparcie pozostałych reform i inwestycji przewidzianych w RRP. Maksymalna wielkość pożyczki, o którą wystąpiła Litwa, wynosi mniej niż 6,8 % jej dochodu narodowego brutto z 2019 r. w cenach bieżących. Kwota szacunkowych łącznych kosztów RRP jest wyższa niż suma wkładu finansowego dostępnego dla Litwy, uwzględniając rozdział REPowerEU i zaktualizowany maksymalny wkład finansowy z tytułu bezzwrotnego wsparcia finansowego, dochody z systemu handlu emisjami na podstawie dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ oraz z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej.

Płatności zaliczkowe dotyczące REPowerEU

- (86) Litwa zwróciła się o zapewnienie następujących środków finansowych na wdrożenie rozdziału REPowerEU: przesunięcie kwoty 4 700 000 EUR alokacji tymczasowej z zasobów w pobrexitowej rezerwie dostosowawczej oraz 193 729 642 EUR z dochodów z systemu handlu emisjami na podstawie dyrektywy 2003/87/WE, 549 130 737 EUR w formie pożyczki.

¹ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

- (87) W odniesieniu do tych kwot w dniu 30 czerwca 2023 r. na podstawie art. 21d rozporządzenia (UE) 2021/241 Litwa zwróciła się o przekazanie płatności zaliczkowych w wysokości 20 % wnioskowanego poziomu finansowania. Pod warunkiem dostępności zasobów, kwotę tę należy udostępnić Litwie z zastrzeżeniem wejścia w życie umów, których zawarcie między Komisją a Litwą przewidziano w art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 i w art. 15 ust. 2 tego rozporządzenia, i zgodnie z tymi umowami.
- (88) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzje wykonawcze Rady z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Litwy. Dla zachowania jasności należy zastąpić w całości załącznik do tej decyzji wykonawczej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Litwy wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

Zatwierdzenie oceny RRP

Zatwierdza się ocenę zmienionego RRP Litwy na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach RRP, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji RRP, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe oraz dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe związane z płatnością pożyczki, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.”;

2) art. 2 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Unia udostępnia Litwie wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 2 297 565 464 EUR*. Wkład ten obejmuje:

- a) kwotę 2 091 774 090 EUR udostępnioną do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- b) kwotę 7 361 732 EUR udostępnioną do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.;
- c) kwotę 193 729 642 EUR**, zgodnie z art. 21a ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/241, wyłącznie na reformy i inwestycje, mające na celu realizację celów określonych w art. 21c ust. 3 lit. b) - f) tego rozporządzenia;
- d) kwotę 4 700 000 EUR przesuniętą do Instrumentu z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej.

2. Komisja udostępnia Litwie wkład finansowy Unii w transzach zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji. Kwotę 289 145 365 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) 2021/241.

Kwotę 39 685 928 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową zgodnie z art. 21d rozporządzenia (UE) 2021/241. Ta płatność zaliczkowa może być wypłacona przez Komisję w ramach maksymalnie dwóch płatności.

Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

* Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Litwy, o których mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, określonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

** Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Litwy, o których mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, określonej zgodnie z metodyką przyjętą w załączniku IVa tego rozporządzenia.”;

3) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 2a

Wsparcie w formie pożyczki

1. Unia udziela Litwie pożyczki do maksymalnej wysokości 1 551 672 358 EUR.
2. Wsparcie w formie pożyczki, o którym mowa w ust. 1, jest udostępniane Litwie przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji.

Kwotę 109 826 147 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową zgodnie z art. 21d rozporządzenia (UE) 2021/241. Ta płatność zaliczkowa może być wypłacona przez Komisję w ramach maksymalnie dwóch płatności.

Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

3. Płatności zaliczkowe, o których mowa w ust. 2, są uruchamiane z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy zgodnie z art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 (zwanej dalej „umową pożyczki”) i zgodnie z tą umową. Płatności zaliczkowe rozlicza się, odliczając je proporcjonalnie od wypłacanych transz.

4. Uruchomienie transz zgodnie z umową pożyczki jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Litwa osiągnęła w sposób zadowalający dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe powiązane z pożyczką i wskazane w odniesieniu do realizacji zmienionego RRP zawierającego rozdział REPowerEU. Aby kwalifikować się do płatności, Litwa musi osiągnąć dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r.”;

- 4) załącznik zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Litewskiej.

Sporządzono w ...

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
